

تأثیر نقاشی اروپایی بر نقاشی ایران

از صفویه تا قاجار

هدا مقدم منش

استاد ادبستان نوین

سرشناسه	: مقدمه‌منش، هدی، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: تأثیر نقاشی اروپایی بر نقاشی ایران از مفویه تا قاجار / هدا مقدمه‌منش.
مشخصات نشر	: کاشان: ادبستان نوین، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۲ ص.: مصور (رنگی): ۱۴/۱۵/۲۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۶۷-۷۳-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۱۲-۲۲۲.
موضوع	: نقاشی ایرانی -- تاریخ -- تأثیر اروپا
موضوع	: influences Painting, Iranian -- History -- European
موضوع	: نقاشی اروپایی -- تأثیر شرق
موضوع	: Painting, European -- Oriental influences
موضوع	: هنر ایرانی -- تاریخ
موضوع	: Art, Iranian -- History
رده‌بندی کده	: ND۹۸۳/۲۷۴م ۱۳۹۵
رده‌بندی بیویی	: ۷۵۹/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۵۵۰۳۶۱

نام اثر	: تأثیر نقاشی اروپایی بر نقاشی ایران از مفویه تا قاجار
نام مؤلف	: هدا مقدمه‌منش
گرافیکست	: حرسه اندی
ناشر	: ادبستان نوین
قطع	: رقعه
ناظر چاپ	: محسن حسینی
نوبت چاپ	: اول/۹۵
شمارگان	:
قیمت	:

حق چاپ و نشر برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

کاشان - صندوق پستی ۳۴۵۹-۸۷۱۳۵

نشانی و تلفن انتشارات:

۰۹۳۵۳۸۰۱۴۰۰

همراه:

فهرست مطالب

۱۴	چکیده
۱۶	مقدمه

فصل اول: کلیات و پیشینه

۲۲	تعریف موضوع:
۲۳	اهداف
۲۳	کاربرد مایع
۲۳	پیشینه تحقیق
۲۶	کلمات کلیدی
۲۶	سوالات
۲۷	روش تحقیق

فصل دوم: دیدگاه رنسانسی اروپا

۳۰	دیدگاه رنسانسی اروپا
۳۳	ویژگیهای کلی اروپا در دوران اوج رنسانس
۳۴	تحولات هنری اروپا با روی کار آمدن عصر رنسانس
۳۶	اندیشه‌های اومانیستی (انسان‌گرایان)
۳۹	نگرشی بر عوامل موثر در پذیرش هنر غرب از طرف ممالک شرقی مثل ایران

فصل سوم: نگارگری ایران از ابتدای صفوی تا قبل از مکتب اصفهان

- ۴۶ نگاهی به تحولات عصر صفوی
- ۵۰ عصر صفوی و شکلگیری مکتب تبریز
- ۵۲ توصفات سبک تبریز
- ۵۳ بهزاد
- ۵۴ ویژگی نقاشی بهزاد
- ۵۶ سلطان محمد تبریزی
- ۵۸ ویژگیهای ساختاری نگاره‌های تبریز بر اساس سه کتاب مصور این مکتب
- ۶۰ نقش شاه طهماسب و رویکردهای فرهنگی و
- ۶۱ رویگردانی شاه طهماسب از هنر
- ۶۴ آثار به جا مانده از دوران شاه طهماسب
- ۶۶ نگرشی بر موضع ایرانشناسان اروپایی در برابر صفوی و مذهب تشیع
- ۶۷ هنرمندان ایرانی در دربار گورکانیان هند
- ۶۸ مکتب نقاشی مشهد
- ۷۰ نسخه هفت اورنگ جامی
- ۷۴ مکتب قزوین

۷۴ ویژگی نقاشی مکتب قزوین

۷۷ جمع‌بندی

فصل چهارم: مکتب اصفهان

۸۲ مقدمه

۸۳ اصفهان در متن تحولات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و بازرگانی

۸۳ روابط سیاسی و تجاری ایران و اروپا پیش از سلطنت شاه عباس یکم

۸۵ شاه عباس اول

۸۷ روابط تباری سیاسی شاه عباس اول و تأثیرش بر هنر و نقاشی

۸۸ علل تأثیرگذاری هنر اروپا بر نقاشی ایران

۸۸ ورود ارامنه در ناحیه جمعی نو

۸۹ ورود باسمنها و گراورها و کتابهای مصور اروپایی به ایران

۸۹ ارتباط دوجانبه ایران و مکتب گورکانی هند

۹۲ جریانهای فکری به وجود آمده در اصفهان عصر صفویه

۹۲ رابطه تجاری ایران با عثمانی در دوره صفویه

۹۴ ورود جهانگردان و سیاحان به ایران

۹۵ تشکیل کمپانی‌های بازرگانی برای تسهیل روابط ایران با اروپا

۹۶ رویکرد دینی شاه عباس اول

- ۹۷ مکتب اصفهان
- ۹۷ مکتب چیست؟
- ۹۸ تغییرات هنری در راستای آغاز مکتب اصفهان
- ۱۰۲ پیام‌های اروپاییسازی نقاشی در ایران
- ۱۰۳ ویژگی‌های کلی در نگاره‌های مکتب اصفهان
- ۱۰۶ مکتب اصفهان و رضا عباسی
- ۱۰۷ ویژگی نگاره‌های رضا عباسی
- ۱۱۱ هنرمندان عصر صفوی
- ۱۱۲ انعکاس تاثیر نقاشی اروپایی بر روی آثار رضا عباسی و شاگردانش
- ۱۱۳ آغاز نگاره‌های نیمه عربان تحت تاثیر سبک اروپا
- ۱۱۷ نگاره‌های انسان مدارانه و واقعگرا در آثار رضا عباسی و شاگردانش
- ۱۱۸ شاگردان رضا عباسی
- ۱۲۱ نقاشی‌های گل و مرغ
- ۱۱۶ دیوار نگاره‌ها
- ۱۲۷ دیوارنگاری کاخ چهلستون
- ۱۳۲ مقایسه سبک و روش مکتب نقاشی رضا عباسی با مکاتب قبل از آن
- ۱۳۴ نتیجه به دست آمده از مقایسه آثار این دو دوره

- ۱۳۶ عوامل تاثیرگذار در نقاشی، بعد از شاه عباس اول
- ۱۴۱ فرنگی سازی
- ۱۴۵ نگارگران فرنگیساز عصر صفوی
- ۱۴۵ نقش محمد زمان در فرنگی سازی
- ۱۵۲ تغییرات نگاره‌های مکتب محمد زمان نسبت به نگاره‌های قبل از آن
- ۱۵۸ عامیانه‌نگاری بین هنرمندان و سیاحان
- ۱۵۹ چهره‌نگاری و دلایل پیروی هنرمندان از شیوه‌های تعیین شده
- ۱۶۰ تاثیر جهان‌مانداری
- ۱۶۱ عوامل تاثیرگذار دیگر در روند چهره‌نگاری
- ۱۶۳ تاثیر ورود هنر اروپایی بر چهره‌نگاری
- ۱۶۴ تغییرات ابزار در نقاشی
- ۱۶۵ رنگ
- ۱۶۹ زمینه نقاشی

فصل پنجم: هنر نگارگری در عصر افشاریه و زندیه

- ۱۷۸ مقدمه
- ۱۷۸ سلسله افشاریه
- ۱۷۹ نگرشی بر اوضاع سیاسی و اجتماعی دوره افشاریه

- نگارگری عصر افشاریه ۱۸۰
- دیوان اشعار متعلق به افشاریه ۱۸۱
- سرزند مخصوص دوران صفویه و افشاریه ۱۸۷
- نگاه به تحولات عصر زندیه ۱۸۹
- نگارگری در دوران زندیه ۱۹۲
- ویژگی نگارگری دوره زندیه ۱۹۲
- ویژگیهای چهارهزاریه ۱۹۶
- دلایل روی آوردن به نقاشی شیشه و قلمداننگاری ۱۹۸
- نقاشی پشت شیشه ۱۹۸
- شکل گرفتن هنری تلفیقی در نقاشی پشت شیشه ۲۰۰
- نتیجه‌گیری ۲۰۶
- منابع و مأخذ ۲۱۲
- منابع خارجی ۲۲۲

چکیده

در قرن ۱۱ هجری قمری، مقارن با عصر پرشکوه صفویه، ایران دارای سه مکتب فرهنگی و هنری تبریز، قزوین و اصفهان بود. مطالعات صورت گرفته بیانگر این مطلب است که عالی‌ترین مکتب هنری صفویه همان مکتب اصفهان است که با تلاش هنرمندانی نظیر رضا عباسی بنا نهاد شد. مکتب اصفهان بر پایه نفوذ هنر اروپایی و افول نگارگری سنتی ایران بنا نهاده شده است، رکن اصلی آن فرنگی‌سازی است و در زمان شاه عباس اول و با تکیه بر تلاش‌های او در زمینه‌های سیاسی، بازرگانی، فرهنگی، مأمی حاصل شد. همزمان با ورود هنرهای غربی، که برخاسته از سرز فکر رنسانسی اروپا و بر پایه طبیعت‌نگاری و واقعیت‌نگری بود، نگارگری سنتی ایران رفته رفته روبه افول نهاد و جای خود را به هنر جذاب و جدید اروپایی داد که در آن دوران با حمایت حامیان قدرتمندی چون دربار و شاه مواجه بود.

همچنین جریان فرنگی‌سازی در عصر صفویه، دلیل اوضاع نامساعد کشور به کندی ادامه یافت و در آن زمینه تمدن‌یافت و هنر دنباله‌رو همان جریان هنری مکتب اصفهان بود. و این با

روی کار آمدن زندیه، شیوه‌های هنری به رکود نشسته مجدداً بارور شد و بازار هنر رونقی تازه یافت. از حوزه‌های هنری رایج در این دوره می‌توان به هنر قلمدان‌نگاری و نقاشی پشت شیشه اشاره کرد. از این رو و بر پایه این گفته‌ها، کتاب حاضر به بررسی روند تاریخی هنری تأثیرپذیری هنر اروپایی بر هنر سنتی ایران، از ابتدای عصر صفویه تا ابتدای قاجار پرداخته است. واژه‌های دوره نقاشی ایرانی، نقاشی اروپایی، هنر صفویه، هنر افشاریه، هنر زندیه